

Η μαρκησία γνέ Σατελέ στον μαρκήσιο γνέ Σοίν - Λαμπέρο).
Αύγουστος 1749.

Κύριε,
Η επιστολή σας έφτασε άσφαλώς στα χέρια μου και θα συμφορηθώ με τις ύποδείξεις σας... Πώς μπορείτε, Θεέ μου, έσείς, να έχετε τόση έπιβολή στη φωνή της καρδιάς σας και να την ακιγείτε άποτε σάς άρρασει, κι άποτε πάλι σάς άρρασει, να την άρρίντε άδέσμευτη, ελεύθερη;

Η ΣΣΛΙΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΩΝ

Η ΠΑΘΗΤΙΚΩΤΕΡΕΣ ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Δέν ξέρω τί νά πώ... Τάχο χαμένα... Σκέπτομαι πώς μονάχα γάταος πού δέν άγαπάει μισοί νά έχη αυτή την ψυχραιμία κι αυτή τη θέληση, ώστε νά επιβάλλεται όταν κι άλλος θέλει σως άλλης της καρδιάς του...

Συμβαίνει άραγε αυτό και σέ σάς;... Δέν τοίμω νά τό πιστέψω... Έχω παραπολλές άποδείξεις της άγάτης σας... Με πείσατε πολλές φορές ότι με λατρεύετε όπως σάς λατρεύω, και γι' αυτό δέν νοιώθω μέσα μου άρρηκτη δύναμη γιά νά σάς παρεξηγήσω...

Γι' αυτό θά προσπαθήσω νά συμφορηθώ με όσα μου λέτε στην επιστολή σας... Θά κάνω άγχη από άποψη βράδυ, μάλιστα, στο χορό της κυρίας Ντέ Β...
Παραδόξωμ τι λεπτή σας θέσι κι άναγνωρίζω ότι κι εγώ είμαι δεμένη με πολλές ύποψέσεις... Θά τηρήσω κι οι δύο μας λοιπόν τη στάσι και την τακτική πού μου συνιστάτε στην επιστολή σας, γιά νά άπομακρύνωμ τις ύποψεις του κόσμου και νά μη δώσωμε πεινά άφορηι στο μέλλον νά κόψωμ και νά σφάνωμ ή κακέ γλώσσης τών γνωστών μας εις βάρος μας...

Έχετε δίχρη... Κι' εγώ έννοωσα τις τελευταίες αυτές μέρες ύποπτα κρυφουκτιτάγματα, πού άσφαλώς είχαν ένένα γιά στόχο τους... Κι' άρεκτος ως τά τόρα ύπαινημους άνοωσα από διάφορες γοητευτικές, ύπαινημους πού άνέβασαν ένθελά μου τό κωκινάδι της ντροπής στό μάγουλά μου και πού έκαναν την καρδιά μου νά χτυπήσθ με τρομοόλα, γιατί στό βάθος τους ήσαν ου, άγαπημένε μου, γλυκειά μου ζωή...
Τί κοιτή πού είμαι!... Άρχισα την επιστολή μου με όλους τους κανόνες της καλής συμπεριφοράς, στον πληθυντικό, ψυχραμένη λιγάκι μαζί σου, γιατί νόμιζα πώς δέν εινε δυνατόν ή άγάτη σου σέ μένα νά εινε τόσο θερμή και παράφορη, άφο ύχεις τη δύναμη και την κανονίσεις όπως εσύ θέλεις!...

Μά έχεις δίχρη, χρυσέ μου... Συχώρεσέ με... Σ' άγαλώ τόσο πολύ, πού με νευρίζουν, μω φταίνε όλα, όσα δέν μου μιλάν για σένα, όσα εινε ξένα κι άδιάφορα στην άγάτη μας την παντοτεινή και την τόσο θερμή...
Έννοα σου, άγαπημένε μου, και θά προσπαθήσω νά φερθώ όπως μου γράφεις...
Σ'...

(Ο πρίγκηψ Μίττερνιχ στην κόμισσα γνέ Δίβεν).
Βουξέλλα, 3 Δεκεμβρίου 1818.
Γλυκειά μου κόμισσα,
Σου ξαναγράφω πάλι, άν και είμαι βέ-

αυτής φυλακής τραντάζαν από το γλέντι και το ξεφάντομα των κρατομένων, που τώρχιζαν συχνά έξω για να πάνε κάτω τα φαμάκια της... «προσωπικής κρατήσεως»!... Πολλά άλλωστε άνοωγαν και διάφορα μορμαγαζάκια στο κελί τους, μισοφύσε δέ, όποιος ήθελε, να ψωνίη από αυτά χρήσιμα πραγμάτα και τώφμα σε πάμφθινες τιμές... Ένας κρατούμενος λεμονοδοπώλης π.χ. άνοιξε στό Κλιού ποταπολείω και κρέμασε στην πόρτα του κελιού του την έξής επιγραφή: «ΚΑΦΕΠΟΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΟ «ΣΥΜΠΛΑΝ»... Κάθε ποτό κόστίζει 15 λεπτά!

Κάποιος άλλος άνοιξε παντοπωλείω εφοδιασμένο θαυμάσια. Και τό εμπόριό του τόσο προώδινε, πού πλήρωσε σε λίγον καιρό όλα τά χρήη του. Μετά την πληρωμή όμως των χρεών του, δέν ήθελε με κανέναν τρόπο νά τό κοινήσθ από τη φυλακή... Άπειλούσε πώς άν τον... ελευθέρωναν διά της βίας, θά ξανάκανε κανονόρη χρήη, γιά νά τον κλειώσιν πάλιν εκεί μέσα και νά έξακολοθήσθ τό εμπόριό του!...
Η λοταρίας επίσης έπαιρναν κι' έδιναν στό Κλιού. Κάποιος κρατούμενος, πανι με πανι ό δίστυχος, λιγούρεψε γάλον ψητό και παρυεμιστό με τρώφους... Τόν πήρε λοιπόν «έπει πιστώσει» από τό γειτονικό έστιατόριο και τόν έβγαλε στό λότο!...
Ο γάλος κόστίζει 10 φράγκα. Και με τη λοταρία έβγαλε άψε-σβύσε τά έξοδά του, άγόρασε και έξακολλάσε έναν άλλον γάλο, πού παχι και πού άρεχτιών και τού έβιναν καθαρά κέρδη 19 φράγκα!...
Σ' άλλο φύλλο θά σάς ξαναπώμε πάλι μερικά άνέκδοτα γιά την πρωταίσκουστη αυτή φυλακή του Παρισίου.

βαιος ότι δέν έλαβες ακόμα την πρώτη μου επιστολή, πού σου έγραψα στις 28 του προαμένου μηνός...
Αναπομπό όμως, άγαπημένε μου φίλη, νά έπινοήσωμ μαζί σου με τη σκέψη μου, μια πού τόσο άπόστασι μάς χωρίζει, κι' άφου δέν έχω τόσες ήμέρες επιστολή σου, κάτι με προύχγει νά σου γράφομ έγώ... Κι' ή παρρησια αυτή της ψυχής μου εινε άνιζήτη...
Θέλω γάχο γράμμα σου, όσο τό δυνατόν πού γούρρα... Θέλω νά τό άνοιξω με λαχάρα, να τό άκοιμάσω στό γονάτι μου και κεί, πριν τό διαδώσω άκόμια, νά στηρίξω τό κεφάλι μου στό στή-
παλάμης και νά χαμαρόσω... Νά γευθώ προκαταβολικόσ όλη την ψυχική ήδονή, πού θα νοιώθω την ώρα πού θά τό διαδώσω...
Μά όσο νάρθη ή είνωλημένη, ή τροσευτυχημένη εκείνη ώρα, άς δώσω στην ψυχή μου μια άνακούφισι, φέρνοντας στό μυαλό μου τις παράξενες περιστάσεις πού συνέτειναν νά γνωριστοίμ... Εινε, πούσ τό παρόν, τό πού άγαπημένο μου θέμα... Λοιπόν:
Στις 22 Οκτωβρίου πού μάς πέρασε, σε πρωτοεισε στο σαλόνι της κυρίας Ντέ Ν... Μόλις κινταχτήραμε... Εινε ζήτημα άν άλλάξωμ και δυό-τρεις λέξεις...
Στις 26 έφρευγα γιά τάς Βουξέλλας, έχοντας γιά άπαράιτητο σύντροφο τον ιδιαίτερο γοαματιά μου... Μά πριν άκόμια βρούμε από τις πύλες της Βιέννης, ένα άμάξι πέρασε πλάι στο δικό μου και καθώς με προσέφασε, έφριξα μια άδιάρρηχη ματιά από τη θυροόλα... Ησαν εσύ...
Σέ χαροέτηα και σταμάτησε... Άλλάξωμ δυό λόγια και βρεθήραμε πώς πηγαίνωμ κι' οι δυο γιά την ίδια πόλι...
Σέ κάλεσα τότε στο πού εύρόχορο κι' αναπαυτικώτερο άμάξι μου, στέλνοντας τον γοαματία μου στο δικό σου...
Σεναίησαμ γιά τό μακρονό μας ταξίδι... Στην άρχή, καποκιαρισμένοσ λιγάκι εγώ, δειλή, σημιζωμένη σε μια γωνίτσα εσύ, μόλις άλλάξωμ λιγα λόγια... Μά σιγά-σιγά κατώρθωσεσ, λατρεία μου, νά λυθώσ τον λίγο εκείνον της επιρωλακτικώτους, πού απλώθηκε άνάμωσά μας...
Ησαν καλή, έξυπνη, και παρά την έξαιρετική καλλονή σου, ήσαν χωρίς άξιώσεις και γευατή μετροφοροση...
Πρώγμια σπάνιο, γιατί σινηθωσ ή όμορφιά και μάλιστα ή τόσο ύπεροχη σάν τη δικη σου, σονοδενέται από φουσκωμένα μυαλά και άδειο από λογική κεφάλι... Τό εξέτιμησα λοιπόν τό σπάνιο αυτό προτέρημά σου, όσο έτρπε...
Στάς 27, την άλλη μέρα δηλαδή, ήμουν ένθουασμένη μαζί σου... Είλω γούσα την ώρα πού σου προσέφαρα θέσι πλάι μου και βοήθα πώς όσοι σε έπαυούσαν, είχαν το πού άπόλυτο δικαίο του κόσμου...
Στάς 28 με είχες μαγέψει... Και ή έλπινη εκείνη μέρα του ταξιδιού μας δέν μου γάνηκε καθόλου... Παραξενούμουν πώς ή ακολουθία μου παραιοτιόταν και βλαστημώσε γιά τις πολλές δυσκολίες και γιά την κακή κατάσταση του όρφου του μέρα αυτή... Έγώ όπτε καν έννοωσα, πλάι σου, τό παραμυρό...
Στάς 29 σταματήσαμ στην έξοχη εκείνη έπαλι γιά νά αναπαυτοίμε λίγο... Σέ έπισκέφθηκα στο σαλόνι σου τό άπόγευμα και έννοωσα πώς τό νά κάθεται κανένας στο πάτωμα, έπάνω στο ταπέτο, και νά γέρνη τό κεφάλι του στό γονάτι σου, εινε ή πού γοητευτική θέσι του κόσμου, πού θα τη ζήλευαν και οι άγγελοι άκόμια του Παραδείσου...
Στάς 30... Τη σβύνω αυτή την ήμέρα... Δέν την έζησα καθόλου, γιατί δέν σε είδα... Δέν σε είχα κοντά μου...
Χτυπούν την πόρτα μου, γλυκειά μου κόμισσα... Ξέρω πούσ εινε και τί με θέλουν... Θά σου στείλω την επιστολή αυτή και θα σινεχίσω σε άλλη μόλις ξεμπελώσω... Άχ! αυτές ή ύποψέσεις του κρότους!... Όλα-όλα-όλα στους όμιους μου φορτωμένα και ή καρδιά μου νά μου λείπη... Νά εινε κοντά σου... Εινε φοβερό... Εινε σοστό μαρτύριο...
Μή με ξεχνάς στολίδι της ζωής μου...
M.